Rada Dyscypliny Nauk o Zdrowiu

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Aleksandry Lusawy

„Wpływ spersonalizowanej komunikacji społecznej na efektywność edukacji zdrowotnej"

Promotor : dr hab. n med . Mariusz Gujski

Recenzent: dr hab. n. med. Piotr Sobiczewski

Poprawność redakcyjna rozprawy

Praca liczy 145 stron , poprzedzona jest spisem treści, zawiera streszczenia w języku polskim i angielskim oraz wykaz tabel i rycin.

Rozprawa , jej układ treści , rozdziałów oraz opracowanie graficzne są przejrzyste oraz zgodne z ogólnie przyjętymi wymogami pracy doktorskiej. Załączone ryciny oraz tabele są graficznie bardzo czytelnie opracowane oraz stanowią bardzo dobrą ilustrację informacji zawartych w tekście rozprawy.

Autorka przedstawiła w sposób syntetyczny cel naukowy badania, hipotezy badawcze , uzyskane wyniki oraz wnioski i rekomendacje.

Ocena merytoryczna rozprawy

We wstępie autorka przedstawia w sposób klarowny znaczenie pojęcia komunikacji, oraz różne modele i kanały komunikacji. Podstawowym przesłaniem jest stwierdzenie ,że komunikacja społeczna w obszarze zdrowia publicznego stanowi ważny element kształtowania właściwych wyborów i decyzji podejmowanych przez obywateli i ogół społeczeństwa.

Głównym celem badania było poznanie oraz analiza zależności występujących pomiędzy spersonalizowaną komunikacją a efektywnością w dotarciu z przekazem do różnych grup społecznych .

Jako cele poboczne doktorantka wymienia:

1.Określenie funkcji komunikacji w edukacji zdrowotnej w ramach zdrowia publicznego oraz czynników determinujących jej efektywność
2.Określenie modelu komunikacji i wpływu dotychczasowych modeli na kształtowanie postaw zdrowotnych społeczeństwa
3.Określenie kierunków ewentualnych zmian w zastosowaniu komunikacji spersonalizowanej w edukacji zdrowotnej jak również prognoza jej zastosowania w administracji publicznej .
Doktorantka postawiła 3 hipotezy badawcze :

1. Dotychczasowa komunikacja stosowana w kampaniach edukacyjnych dotyczących np. otyłości czy palenia papierosów jest niewystarczająca
2. W Polsce brak jest świadomości o konieczności zastosowania spersonalizowanego podejścia do komunikacji społecznej w zdrowiu publicznym
3. Zdrowie publiczne jest produktem, który powinien być oferowany odbiorcom z zastosowaniem podobnych technik komunikacji jak w ogólnie przyjętym marketingu

Metodę stanowiło badanie kwestionariuszowe opracowane samodzielnie przez doktorantkę obejmujące 25 pytań dotyczących różnych aspektów komunikacji społecznej przeprowadzone metodą Computer assisted Personal Interview na grupie 1019 osób.

Ponadto autorka poddała analizie postepowania przetargowe realizowane przez Ministerstwo Zdrowia w latach 2018-2020 a konkretnie Szczegółowe Opisy Zamówienia dotyczące edukacji zdrowotnej .
Należy pokreślić , że wybór tematu pracy jest niezwykle ciekawy i dotyczy bardzo istotnego zagadnienia jakim jest zdrowie publiczne.
Intencja przeprowadzenia badania było przeanalizowanie dotychczasowych sposobów komunikacji oraz poprawa jej efektywności w dotarciu do poszczególnych grup docelowych co powinno się przekładać na lepsze wybory indywidualne a także ogólna poprawę stanu zdrowia.
Wybrane przez doktorantkę metody spełniają kryteria adekwatnie dobranych narzędzi badawczych do postawionych sobie celów .
Badanie kwestionariuszowe pozwoliło na osiągniecie głównego celu a mianowicie określenie potrzeby grup docelowych poprzez zidentyfikowanie mediów, z których czerpią informacje, kogo obdarzają zaufaniem i gdzie szukają informacji. Wyniki badania pomogą określić kierunek projektowanych działań edukacyjnych w zdrowiu publicznym określając przede wszystkim profil odbiorcy komunikatu. Wyniki analizy wskazują między innymi, że

najwyższy odsetek osób korzystających z mediów społecznościowych to najmłodsza grupa wiekowa 18-29 lat (59,8%) a najmniejszy to osoby po 60 roku życia (14,2%). Ponad połowa osób po 60 roku życia pozyskuje informacje głównie z kanałów telewizyjnych drugim najczęściej wskazywanym źródłem informacji jest personel medyczny (24,7%) a w kwestiach związanych ze zdrowiem Polacy najbardziej ufają lekarzowi (81,4%).

Analiza postępowań przetargowych Ministerstwa Zdrowia wykazała, że w żadnym z analizowanych postepowań nie wymagano od wykonawcy dostosowania treści i metody przekazu do odpowiedniej grupy docelowej. Przedziały wiekowe ustawione w zakresie 25-69 lat uniemożliwialy wręcz budowanie przekazu w oparciu o język komunikacji oraz wartości określające daną grupę docelową.

Dokonana analiza potwierdziła hipotezę nr 1 mówiącą, że dotychczasowa komunikacja w zakresie np. otyłości lub palenia pierosów jest niewystarczająca.

Analiza postępowań przetargowych wykazała brak określenia grup docelowych i brak dywersyfikacji przekazów co potwierdza hipotezę nr 2 a więc znikomą świadomość konieczności zastosowania komunikacji spersonalizowanej.w zdrowiu publicznym.

W analizie wskazano że wywołanie emocji jest silnie skorelowane z mechanizmem podejmowania decyzji a zatem nie ma przesłanek , poza wolą zamawiającego oraz posiadaniem przez niego wiedzy w zakresie efektywności kampanii reklamowych , które wskazywały by na brak możliwości zastosowania metod marketingowych w ramach komunikacji społecznej w zdrowiu publicznym co potwierdza hipotezę nr 3.

Na koniec w oparciu o wyniki badania doktorantka sformułowała rekomendacje, z których najważniejsze wydają mi się:

1. Zastosowanie spersonalizowanej komunikacji społecznej w zdrowiu publicznym jest związane ze wzrostem efektywności pod warunkiem prawidłowego zdefiniowania celów oraz dopasowania odpowiednich form komunikacji do grup docelowych .
2. W organizowaniu kampanii społecznych należy wykorzystywać pogłębiona analizę grup docelowych .
3. Zadania realizowane przez instytucje rządowe w ramach komunikacji społecznej w zdrowiu publicznym powinny ulec redefinicji co powinno wiązać się z większym wykorzystaniem nadawców pośrednich i zastosowaniem języka komunikacji określonej grupy docelowej

Wyniki badania oraz sformułowane na ich podstawie rekomendacje mają bardzo praktyczne przełożenie na konkretne decyzje , które powinny być podejmowane w celu poprawy efektywności komunikacji w edukacji zdrowotnej.
Zastosowanie tych wyników oraz rekomendacji ostatecznie powinny się przełożyć na poprawę sytuacji zdrowotnej poprzez podejmowanie lepszych decyzji indywidualnych.

Uwagi krytyczne

Autorka nie ustrzegła się drobnych potknięć językowych , zwłaszcza w pierwszej części pracy we wstępie (np. str 17 „ literatura przedmiotu składania się do analizowania obu tych pojęć", powinno być „skłania do analizowania tych pojęć , strona 9 „ pierwsze analizy dotyczące komunikowania się snuto…" , wydaje się że zamiast słowa snuto właściwsze byłoby użycie sformułowania :"pierwsze analizy przeprowadzano w oparciu o..") co nie ma jednak wpływu na całokształt pracy.

Ocena końcowa

Stwierdzam , ze recenzowana rozprawa doktorska mgr Aleksandry Lusawy spełnia warunki określone w art. 13.1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r o stopniach naukowych i wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu o dopuszczenie mgr Aleksandrę Lusawę do dalszych etapów przewodu doktorskiego
Z uwagi na nowatorski charakter badań oraz potencjalne wartości aplikacyjne wnioskuje o wyróżnienie pracy.

Dr hab. n. med. Piotr Sobiczewski
specjalista ginekolog-onkolog
02-796 Warszawa
ul Wąwozowa 5 m 185
4288660

08 - 01. 2021